

Nofima

<https://nofima.no/nyhet/2016/10/ordning-til-besvaer/>

New regulations to help prevent criminal activity in the fishing industry has led to frustration in fishing companies. Photo: Frank Gregersen © Nofima

Ordning til besvær

Nofima har evaluert innføringen av den nye landingsforskriften for fiskerinæringen, og funnet flere forhold som ikke fungerer tilfredsstillende.

Problemet med fiskerikriminalitet dukker opp med jevne mellomrom, og derfor ønsker myndighetene bedre kontroll med fiskefangstene. For å komme den kriminelle adferden til livs, ble en forskrift om landings- og sluttseddel utarbeidet. Denne landingsforskriften trådte i kraft 1. januar 2015, og innebærer nye krav til internkontroll i fiskebedriftene.

Nofima fikk i oppdrag av Fiskeri- og havbruksnæringens

Kontaktperson

Marianne Svorken

Forsker

Tlf.: +47 922 94 946

marianne.svorken@nofima.no

Kontaktperson

Edgar Henriksen

Seniorforsker

Tlf.: +47 905 78 325

edgar.henriksen@nofima.no

forskningsfond (FHF) å finne ut hvordan ordningen fungerer så langt. Forskerne har derfor gjort en omfattende spørreundersøkelse blant fiskeindustribedrifter, fiskesalgslag og blant ansatte i Fiskeridirektoratet. Undersøkelsen viser at innføringen av forskriften ikke har gått knirkefritt.

Krav går ut over effektivitet

Forskriften stiller blant annet krav om at alle fangster skal journalføres daglig med informasjon om hver enkelt fangsts gang gjennom anlegget. Det er også nye krav om merking, lagringsbestemmelser, og at fangstene skal holdes adskilt gjennom hele prosessen fra fisken tas i land, og til den sendes ut av bedriften i mer eller mindre ferdig form. I pelagiske fiskerier er det også nye krav til vekter og prøvetaking.

Både små og store fiskebedrifter langs hele kysten var med i undersøkelsen. Effektivisering står høyt på dagsorden i bedriftene, og selv om en del bedrifter klarer å gjennomføre kravene, er de samstemte om at det går på bekostning av effektiviteten.

Flere bedriftsledere uttrykker eksempelvis at det er utfordrende å skulle holde fangster adskilte fra de kommer i land til de er ferdig på mottaket, særlig fordi det krever stor lagringskapasitet i de periodene man får mange og ofte små fangster samtidig. Langs sørlandskysten oppleves problemet uoverkommelig. Her får man inn små fangster og et stort mangfold av arter som etter forskriften skal holdes hver for seg.

Det er også et praktisk problem at ordningen ble innført uten at det finnes datasystemer som er tilpasset det nye regelverket, slik at registreringer må gjøres manuelt. Flere av de spurte påpekte at detaljnivået paradoksalt nok gjør det lettere å registrere feil – i vanvare eller bevisst – og slik virker mot sin hensikt.

Bedriftene anslår at effektiviteten kan falle til en tredel i toppsesongen dersom kravene i forskriften beholdes som nå.

– Ut fra svarene i undersøkelsen tror vi tilpassede datasystemer og lavere detaljnivå vil gjøre bedriftene i stand til å etterleve kravene mer effektivt, og samtidig gi myndighetene god nok kontroll over fangstene, sier forsker Marianne Svorken.

Frustrert over dårlig kommunikasjon

Fiskeridirektoratet har hatt ansvar for å iverksette og følge opp landingsforskriften. Bedrifter og fiskesalgslag uttrykte tydelig frustrasjon over manglende informasjon da den ble innført, og melder om gjennomgående dårlig kommunikasjon med Fiskeridirektoratet sentralt.

Bedriftene forventet at Fiskeridirektoratet som utøvende myndighet skulle kunne gi konkret veiledning om hva som må gjøres av ombygginger, investeringer og rutineendringer for å tilfredsstille kravene i forskriften. Dette synes de ikke de har fått.

I hovedsak var man mer fornøyd med de lokale inspektørenes håndtering av de nye reglene. Samtidig opplevde de spurte at Direktoratets inspektører ikke var enstemmige om hvilke løsninger som kunne godkjennes. Inntrykket var at Direktoratet ikke var tilstrekkelig forberedt da forskriften trådte i kraft.

Et lite antall inspektører og fiskesalgslag var også intervjuet som del av undersøkelsen. Disse sier at de ser et stort potensial ved forskriften når midlertidige dispensasjoner er avvirket, og at den vil gi dem bedre kontrollverktøy. Inspektørenes og salgslagenes svar sammenfaller imidlertid med bedriftene når det gjelder oppfatningen av at det er gitt sprikende råd til bedriftene, og at journalkravene kan være vanskelige å etterleve, særlig for de minste bedriftene.

Bør justere forskriften sammen

Fra landingsforskriften ble utarbeidet og til den trådte i kraft, gikk det nesten ti år. I løpet av denne tiden har effektivitetskravene blitt sterkere, og det har blitt stadig vanligere å levere hvitfisken usløyd. Forskriften har ikke tatt høyde for dette. Forskerne mener derfor det er behov for en oppdatering, og at det er nødvendig å tilpasse regelverket til ulike realiteter. De peker spesielt på at forholdene på Sør- og Østlandet krever oppmerksomhet.

– Basert på intervjuene vi har gjort, vil vi anbefale myndighetene å sette seg ned sammen med fiskesalgslag og næringsorganisasjoner og justere forskriften slik at den blir enklere å etterleve for alle. Nytt utstyr og

systemer, tilpassede krav og mer konkret veiledning om investeringer og rutiner vil sikre at forskriften fungerer, sier Svorken.

– Det er også behov for å vurdere om forskriften tillater nye og moderne løsninger som vi i dag ser i mottak. Det anbefales videre at man gjør kontrollene mer grovmasket, i alle fall til det er etablert gode systemer. Det kan i ettertid gjøres mer finmasket om det skulle være behov for det. Da kan myndighetene få bedre kontroll og vi kan ha håp om å få bukt med fiskekriminaliteten, sier hun.

Publikasjon

For mye av en god ting? Evaluering av forskrift om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) trådt i kraft 1.1.2015

Tromsø: Nofima AS 2016 (ISBN 978-82-8296-424-1) 62, p. Nofima rapportserie (41/2016)

 Næring og bedrift

Les mer om:

[fiskeindustri](#)

[fiskejuks](#)

[fiskeri](#)

[forvaltning](#)

---

20. OKTOBER 2016

[LIDUNN MOSAKER BOGE](#)

Nofima hovedkontor

Muninbakken 9-13, Breivika

Postboks 6122 Langnes

NO-9291 Tromsø

 [Sidekart](#) | [Tilgjengelighet](#)

Telefon: [02140](#)

Fra utlandet: [+47 77 62 90 00](#)

post@nofima.no | faktura@nofima.no

Pressekontakter | Kommunikasjonsdirektør: Morgan Lillegård

^A **A** Juster tekststørrelse